



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

**Christ. Francisci Paullini, Ferrariâ-Thuringi, Rerum Et  
Antiquitatum Germanicarum Syntagma**

**Paullini, Christian Franz**

**Francofvrti ad Moenvm, 1698**

I. Statuta Wernerî Monastica. 1280.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-44860**

1518. bore injurijs & molestias reportavit. (z) AC. MDXVIII. *Sigmundus, Georgii*  
*Sigmund.* nostri Filius, duxit, ex speciali dispensatione Apostolica, *Heinrici Junioris*  
*Reus & Domini in Cranchfeld* filiam *Margaretham.* (a)

## APPENDIX

EXHIBET ALIQVOT LITERAS ET BULLAS, HISTORIAM  
 HANC ILLUSTRANTES ET CONFIRMANTES.

I.

## STATUTA WERNERI MONASTICA. 1280.

Mandat igitur Wernerus

- (1) I. **U**T scholares claustrales, qui, ipsius voce, *emancipandi*, i. e. manumit-  
 tendi, seu ad sublimiora studia deducendi, & DEO ac Ecclesiæ sa-  
 crandi sunt, statis tribus horis, mane, meridie & vesperi, orationibus con-  
 suctis intersint, nec non cantionibus quinque psalmodiarum gradualium,  
 primi semper in ordine.
- (2) II. In convivio, seu refectorio frequenter, non tamen semper,  
 comedant, ut mores & disciplinam monasticam addiscant, sacrisque lectioni-  
 bus ubique attendant, finitæque cœnæ, seu prandio, more sveto Psalm. LI. *Mis-*  
*serere mei DEUS* &c. cum ceteris scholaribus (qui adhuc sub ferula ge-  
 munt) decantent, sicque ad chorum procedant.
- (3) III. Privatibus diebus stent cum Monachis ad pulpitem in templo: per  
 hebdomadam, cuique à Superiori assignatam, quilibet pulset campanas, nec  
 minus

(z) Meminit hujus decimæ chron. Huysburg. à Meibom. edit. T. II. rer. Germ. p. 539.  
 sed perperam vocat Ecstorp. Ceterum cum in isto chronico facta Hermannii parcius re-  
 ferantur, supplebimus ea è fastis monasticis. Hermannus Eicken, de Unna promorus  
 anno 1506. Cisternam secundam circa liguram in horto fieri fecit, & domum lotionis  
 ibidem, & etiam refectorium laicorum, per Antecessorem suum & incendia illius regim-  
 nis facta, complevit & restauravit honorifice, tabulam ad S. Catharinam & S. Andream  
 fieri fecit, organum pro 250. florenis monasterio nostro procuravit anno 1512. Plana-  
 tionem lapidum Ecclesiæ nostræ fundamenti fieri fecit. Ornamenta, scilicet cappam  
 choralem, cum duabus dalmaticis, pretiosa tam aurea quam argentea, pro aliquot centum  
 florenis emit. Monasterium in Hertzfeld, Diœces. Bremensis, cum Fratribus bonis re-  
 formavit anno 1509. missis illuc Abbate, Priore & aliis religiosis. Duas majores cam-  
 panas transfundi iussit. Insuper locavit apud Consularum in Goslaria 600. florenis.  
 Ecclesiam de novo texit, cum pluteis novis & lapidibus scissilibus, & pavementum de calce  
 in eadem superius fieri fecit: comparavit etiam decimam Eilstorpiensem. Ne nescias  
 autem, Lector, quàm justè istam decimam Hermannus monasterio suo acquisiverit,  
 ex annal. meis Huysburg. MS. integras literas promam. Vid. append. (a) in ead. da-  
 bimus dispensationis formulam.

minùs in clauſtro poſt completorium (ut vocant) certis horis in Con-  
uentu integrum annum, poſt dimiſſionem è ſchola, tribus cuſtodibus & Re-  
ctoribus fideliter commiſſi aſſueſcant jugum Domini rollere, eiſque ſoli in  
Spiritu & veritate ſervire.

IV. Si quæ autem vitia, vel exceſſus, reliqui cœnobitæ in iis depre- (4)  
henderint, juſſit, quantociùs eadem vel ſibi, aut Priori indicari, ut ritu mo-  
naſtico reſecentur & emendentur.

V. Nefas & religio ipſis ſit cum parentibus, ſi fortè Monaste- (5)  
rium acceſſerint, fabulari, ſed intra clauſtrum maneant, ut diſcant: *CVR  
HIC?*

VI. Cum pueris ſcholasticis in dormitorium circa meridiem, & poſt (6)  
completorium decenter ſe recipiant. Et poſt hoc ſacris lectionibus & ho-  
neſtis ſtudiis diligenter incumbant.

Has conſtitutiones *Wernerus* in nomine P. & F. & Sp. S. confirma-  
vit, & contradictores, vel imperitores anathemate percuffit, cum conſenſu  
Officialium & Dominorum ſuorum *Hinrici* Hospitalarii, *Ottonis* Cellarii,  
*Johannis* Camerarii, G. Cuſtodis, Abbatis *Conradi*, *Henrici* de Hornhufen,  
*Hervvici*, *Bernardi* de Lengede, *Ottonis* Judæi, *Olrici* de Hardorp &c.

## II.

FUNDATIO MONASTERII S. NICOLAI, ORD. S.  
DOMINICI, INTRA HALBERSTADIUM.

1289.

**V**ollradus, DEI gratiâ Halberſtad. Episcopus omnibus in perpetuum.  
Licet omnia, quæ ad cultum divini nominis pertinent ampliandum,  
promovere perpetuo ſtudio debeamus, ferventiori tamen deſiderio & fa-  
vore eorum promotioni intendere volumus & debemus, qui eis, quæ ſunt  
ſæculi, renunciantes, paupertatis profeſſores, quæ, teſtimonio Domini, bea-  
tos efficit, & ſe totos ad obſequendum Domino contulerunt. Noverint  
ergo Univerſi tam præſentes quàm futuri Chriſti fideles, Quod Nos, de vo-  
luntate totius noſtri Capituli & conſenſu, curiam unam ſitam in civitate  
noſtra Halberſtad, quam *Johannes Dupifer*, qui eam in feudo à Nobis ten-  
nerat, dato pro eadem LXXXI. marc. pretio, Nobis liberè reſignavit,  
donavimus cum omni jure, quod ad Nos ſpectabat, Sororibus *Ordinis Pra-  
dicatorum* quietè & pacificè perpetuò poſſidendam. Volentes, ut dicta cur-  
ria, & adhuc una, ab eis emenda, cum bonis ad eaſdem curias pertinentibus,

(Ccc) 2

ab